

Velikonoční sborový dopis 2021

Českobratrského evangelického sboru ve Vrchlabí

Milé sestry, milí bratři, milí přátelé
pečete na Velikonoce beránka? Barvíte vejce? Proč vlastně?

Už jste to jistě slyšeli mnohokrát: Velikonoce, nebo spíš svátky jara se slavily ve všech možných kulturách a náboženstvích. Oslavovaly odchod zimy a příchod jara, které rodí nový život. Podobně jako je tomu třeba u Vánoc, nejdříve židovství a poté křesťanství navázalo na starší i pohanské tradice a naplnilo ji novým obsahem. Některé motivy zůstaly, jen se pozměnil jejich význam. Ústřední symbol obnovy života zůstal, ale posunul se od přírodního pučení ke vzkříšení Krista. Jiné motivy se naopak v církevní tradici upozadily, aby bylo jasně vyjádřeno odstřížení od pohanství. V západní církvi tak často letěla přes palubu právě příroda.

To mi přijde jednak škoda. Jednak takové zúžení pozornosti výlučně na člověka neodpovídá ani biblickému vnímání světa, jeho stvoření ani jeho *nového* stvoření.

A tak si do naší podoby slavení Velikonoc postupně našly cestu zpátky i ty symboly, které někdy máme tendenci označovat za „pohanské“ nebo „jen“ folklorní, lidové. Je v tom snad skryto podvědomá zkušenost, že člověk, i když se jako Narcis dlouho vydrží koukat do svého odrazu na hladině, je přeci jen součástí růstu širšího společenství Božího stvoření, kterému jsme si zvykli říkat příroda. A proto o Velikonocích nejen pečeme beránka, ale taky barvíme vejce.

Beránek připomíná Ježíš Krista, zobrazovaného jako čistého beránka umírajícího za lidské viny. I Židé si na svátek pesach nad beránkem připomínají osvobození z egyptského otroctví. Tehdy potírali veřeje svých domů krví beránků. A přeci v tom mladém zvířeti cítíme něco pružné síly rodícího se jara. Kdo ví, odkud se právě beránek dostal do židovského slavení. My každopádně pečeme beránka na připomenutí Krista.

Také ale barvíme vejce. U nich je ta spjatost s přírodní tematikou zcela zřetelná. Červeně barvená vejce už od dob starého Egypta a Persie symbolizují ženskou plodivou sílu. Ruštináři uslyší ozvuk červené barvy (krásnaja) i v pojmenování kras–lice. Vejce, z nichž se klubou jemně opeřená mláďata, jsou jasným symbolem jarního rození nového života. Tato symbolika zůstává i přesto, že se barvená vejce někteří snaží pokřesťanit a vyložit je jako symbol zavřeného hrobu, jehož „skořápka“ třetí den puká vzkříšením do nového života.

Beránek a vejce společně dekorují velikonoční stůl. Jejich společnost ukazuje na propojení křesťanských a pohanských, či jemněji lidových zvyklostí v lidovém slavení Velikonoc. Vzkříšení a jaro – nový život. Právě ten je ve všech tradicích ústředním tématem Velikonoc. Ostatně ozvuk pohanských kultů zní i v německém názvu Velikonoc – *Ostern* – i v tom anglickém – *Easter*. V německém a anglickém názvu totiž čteme jméno germánské bohyně jara *Ostary*, či její ostrovní příbuzné *Eostre*, bohyně jara. Ve všech těchto tradicích vidíme oslavu rození nového života na jaře. Ostara podle legend prý také dokázala křísit některé (!) živočichy.

Co teď ale s tím? Je možné, že vás během Velikonoc někde na facebooku nebo v časopise zastihne obdobný náčrt „pohanských“ kořenů křesťanských Velikonoc. Bude se je snažit vykreslit jako ukradený svátek a zpochybnit jejich význam. To je ovšem nepříliš poučený krok vedle.

Mnohem inspirativnější je uvědomit si, že souvislost křesťanské symboliky se symbolikou pohanskou, lidovou nebo jiných náboženství ukazuje na něco jiného. Kombinace a přeznačování různých tradic totiž svědčí o tom, že křesťanství nevzniká a nežije ve vzduchoprázdnu. Žije uprostřed vždy své doby a je ovlivňováno její kulturou. Stejně tak i jí přispívá něco svého. Křesťanství přijímá symboly okolní kultury, pozměňuje po svém jejich význam a nabízí je dál. Ostatně Ježíš u evangelisty Jana poukazuje na to, že žijeme sice ve světle světa přicházejícího, ovšem stále uprostřed světa tohoto (Jan 17,11–16).

Když si takto uvědomíme, že podněty ze světa, v němž žijeme, nejsou od zlého, můžeme se ptát, čím nás mohou obohatit. Tím se dostávám zpět k beránkovi a vejcím. Beránek připomíná Ježíšovu smrt a vzkříšení, které otevírá vzkříšení pro další lidi. To je krásné! Jediná, za to velká škoda je, že západní křesťanská tradice svou pozorností namnoze zůstala právě jen u vzkříšení lidí. A tady si vzpomeňme na nabarvená vejce a nechme si napovědět lidovými zvyklostmi, které oslavují jaro jako nový život vlévající se do *celé* přírody.

Beránek ukazuje ke vzkříšení člověka – Ježíše. Vejce připomíná nový život uprostřed celého stvoření (přírody). Soustředili jsme se tolik na lidi, že jsme zapomněli na přírodu. Přitom Jan ve svém zjevení viděl vzkříšeného beránka, ale také nové „*nové nebe a novou zemi*“ (Zj 21,1). Vzkříšení se netýká jen lidí, v Janově zjevení vzkříšení zahrnuje celé Boží stvoření. Když koukneme na nabarvená vajíčka, možná nám připomenou, že člověk je (jen jednou) součástí tohoto širokého společenství Božího stvoření.

Moje povídání o beránkovi a vajíčkách ale nemá skončit u guláše ukvedlaného z pohanství, křesťanství a kdoví jakých dalších vlivů – jako by to snad bylo všechno jedno a totéž. S Ježíšem Kristem přichází do světa i jarních oslav rodícího se života něco úplně nového. Ježíš prolamuje bludný kruh jarního vznikání končícího zimním zanikáním. Jeho vzkříšení otevírá novou možnost – možnost vystoupit z tohoto kolotoče. Vzkříšení je vstupem do úplně nového a jiného života. Ten se otevírá – a už teď se dáva cítit – pro lidi i pro celé stvoření. „*Ten, který seděl na trůnu, řekl: ,Hle, všechno tvořím nové.*““ (Zj 21,1.5).

Michael Pfann, váš farář

Bohoslužby o Velikonocích

Velký pátek, 16:15 Ekumenická křížová cesta v ŘK kostele sv. Vavřince
(třeba se předem hlásit u bratra faráře, přenášeno i online)

Velký pátek, 18:00 Vrchlábí, slouží Michael Pfann

Bílá sobota, 21:00 Strážné, velikonoční vigilie, slouží Michael Pfann

Velikonoční neděle, 9:00 Vrchlábí a 11:00 Strážné, slouží Michael Pfann

Kvůli protipandemickým omezením se mohou se konat bohoslužby, v omezené kapacitě 15 lidí ve Vrchlábí a 10 ve Strážném. Setkání v týdnu se až do odvolání nekonají, nebo jen online.

Sledujte nás na facebooku *Evangelíci Vrchlábí*. Texty a nahrávky vrchlabských bohoslužeb najdete na: <http://vrchlabi.evangnet.cz>.

Pravidelná sborová setkání (v době bez omezení):

Bohoslužby v 9:00 Vrchlábí a první neděli v měsíci v 11:00 Strážné
(jednou za měsíc rodinné s povídáním pro děti i dospělé)

Biblická hodina pro dospělé úterý 15:30, nyní 18:00 úterý/pátky online

Consonare, trubači v úterý 17:00

Biblická hodina ve Speciální škole Diakonie ve středu 8:45

Večerní rozhovory (pro střední generaci) 1. a 3. středu 19:30

Biblická hodina pro děti ve čtvrtek v 14:30

Ten Sing ve čtvrtek 15:30

Setkání konfirmandů 2. a 3. pátek 15:15

Plánujeme (pokud pandemie dovolí)

28. května Noc kostelů

28.–30. května Společný víkend vrchlabského, jilemnického a křížlického sboru v Horském domově v Herlíkovicích

2.–8. srpna dětský tábor tří sborů v Křížlicích

Farní sbor ČCE ve Vrchlábí, Českých bratří 112, 54301 Vrchlábí
vrchlabi@evangnet.cz, www.vrchlabi.evangnet.cz,

č. ú. 1301838389/0800

Michael Pfann, farář, 605028995; Jakub Kašpar, kurátor 724175927